

**De Ivre Ac Potestate Romanorvm Pontificvm,
Imperatorvm, Regum ac Episcoporum**

Alvarez Guerrero, Alfonso

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 A 2069

De clericis & sacerdotibus, & præsbyteris, & præstantia eorum. De excellentia sacerdotij, & de scientia & ignorantia sacerdotij, De decimis, & oblationibus, & an residentia clericorum sit de iure ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63477](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-63477)

Augusti. & Isidorus legissent hæreticorum dicta, ponent
taſſent nos, eorum errores cauere: nec ipſi, & alij ſcri-
ſcripſſent cōtra hæreticos, niſi eorum dicta perlegiſſent.
Et ſi dicatur, libri hæreticorum p̄cipiuntur comburi.
quicunque. C. de hæreti. respondemus, quōd lexiſſa lo-
quitur de libris hæreticorum, qui manifestam conuenient
ſalſitatem, vel quando iam ſunt damnati; Et niſi ſunt
Pontifex aliquid in oppositum decreuerit, ſicut factum
diebus noſtris ſauiente Lutherana peste.

DE CLERICIS ET SACERDOTIBVS. ET
P̄ſbyteris, & p̄ſtantia eorum, & de excellentia ſacer-
dotij, & de ſcientia, & ignorantia ſacerdotij, & de de-
miſi, & oblationibus, & an residentia clericorum
ſit de iure diuino, & loquor de
residentia personali.
Cap. LXVI.

S V M M A R I V M.

- 1 Clericus unde dictus, & originem habuerit: Item qui p̄p̄-
clericis appellantur.
- 2 Episcoporum electio unde habuerit originem.
- 3 Decime omnes Domini ſunt, & illi ſanctificantur.
- 4 Ex p̄cepto tam veteri quam noui testamenti decime deſi-
ſunt enim de iure diuino, & nu. 6.14. & 18.
- 5 Sacerdotes qua de cauſa familiares Deo dicantur.
- 7 Residentia ſitne de iure diuino, remiſſione, & nu. 19.
- 8 Missa à quoque dicatur, dummodo ſacerdos ſit ſeruante
ſie forma, & qualiter bona eſt.
- 9 Quos odiſſit Deus, non ſunt apud Deum idonei interceſſore.
- 10 Orationes à malo ſacerdotibus ſine prelatuſa, curſuſa
ſus dannum afferant, & nu. 11.
- 12 Decimorum prima origo unde principium habuerit.
- 13 Post Christum Dominum, ſacerdotalis ordo unde habuerit
ginem.

- 15 Benefacere semper Deus paratus est, hominum autem malitia prohibet.
 16 Quoniodo intelligatur Decimas fideliter dare.
 17 Religiosi prædicatores subirabentes auditores à solutione decimarum incident in excommunicationis pœnam.
 20 Ordo sacerdotalis unde habuerit originem.
 21 Spiritualis pietas quotuplex sit.
 22 Qualiter intelligenda sint haec verba, scilicet: Super hanc petram edificabo ecclesiam meam.
 23 Petrus in administratione inter Apostolos maior fuit.
 24 Primus summus sacerdos quisnam fuerit.
 25 Petrus ante Christi passionem Apostolus fuit, post vero Pastor creatus est.
 26 Qui & quot præesse debent Episcopi ordinationi.
 27 Decima & qualuer diuini debent & quibus dandæ sint.

Conuenienter & depurati diuinis ministerijs nomine clerici describuntur: ista conclusio colligitur in cap. clericos. xxj. distinct. vbi licet dicit: Clericos, & clericos hinc appellatos credimus, quia Matthias sorte electus est, quem primum per Apostolos legimus ordinatum. Clericos enim græce, sors Latine, vel hereditas dicitur; propterea ergo dicti sunt clerici, quia de forte domini sunt, vel quia domini partem habent: generaliter autem clerici nuncupantur omnes, qui in ecclesia Christi deseruunt, quorum gradus, & nomina sunt haec: ostiarius, psalmista, lector, exorcista, acolitus, subdiaconus, diaconus, presbyter, Episcopus: ordo vero Episcoporum quadripartitus est id est in Patriarchis, Archiepiscopis, Metropolitatis atque Episcopis. Sacerdos autem nomine habet compositionem ex græco, & latine, quasi sacrum dans; sicut enim Rex à regendo, ita sacerdos à sacrificando vocatus est; consecrat enim, & sacrificat. presbyter græce, latine senior interpretatur, non modo pro xrate, vel decrepita senectute, sed propter honorem, & dignitatem, quam accepserunt presbyteri, nominantur. Ideo autem presbyteri sacerdores vocantur, quia sacra dant, sicut Episcopi,

III 5 &

& licet sint sacerdotes, tamen Pontificatus apicem ²⁰⁰
 habent; quia nec christi frontem signant, nec paralle-
 tum dant; quod solum deberi Episcopis lectio Actum
 apostolo, demonstrat. Et Episcopi representant perfecti
 2 Apostolorū Christi, & ab Apostolis electi sunt Ixii, &
 cipuli, quorum typum gerunt presbyteri, atque in eorum
 loco sunt constituti, ut in c. in novo testamēto, xxij. dicitur.
 clericus, ut dixi, dicitur a grāco vocabulo clericos, quod ho-
 tine interpretatum fortē dicimus, siue quod ipse sicut
 electus sit a Deo, & ad seruitum Dei, siue quod ipse sit
 & sicut sit a Deo, & ad seruitum Dei, siue quod ipse Deo
 sicut illius sit; & quod portionem aliam in terra habere
 debeat clericus nisi Deum, & ea, quae ad partem Dei sit.
 Estant, cui statutum est decimis, & oblationibus, quae Deo
 offeruntur, sustentari. Et quia res magni ponderis et ap-
 ma origine repetemus omnia. i. in isto ca. Et nunc bre-
 3 ter pro introductione dicemus, & quod omnes decimam
 tare, siue de pomis arborum, siue de frugibus, dominum
 & illi sanctificantur: tota ista litera habetur in Leuitico, &
 discurrente autem tempore legitur in lib. Numeri c. xviii.
 dixit Dns ad Aaron; Omnes primicias sanctuaris, quae
 fersit filii Israel domino, tibi dedi, & filiis, ac filiabus in
 iure perpetuo: dixitque dominus ad Aaron; In terris
 rum nil possidebitis, nec habebitis partem inter eos, &
 pars, & hereditas tua in medio filiorum Israel; filiis
 tem Leui dedi omnes decimas Israel in possessionem per
 ministerio, quo seruiunt mihi in tabernaculo scederis, &
 non acedant ultra filii Israel mihi ad tabernaculum, ne
 committat peccatum mortiferum, solis filiis Leui in
 tabernaculo seruientibus, & portantibus peccata populi.
 Nihil aliud possidebunt, decimarum oblatione contenti
 quas in usus eorum, & necessaria separauit. Præcipe Leui
 atque denuntia; cum acceperitis a filiis Israel decimas,
 quas dedi vobis, primicias earum offerte domino, &
 decimam partem decimam. Legitur etiam Deuteronomio
 capitu. decimo octauo. Non habebunt sacerdotes, & le-
 tæ, & omnes, qui de eadem Tribu sunt, partem, & her-
 editatem cum reliquo Israel; quia sacrificia domini de
 obla
 seffis
 tas e
 cleri
 bus,
 meri
 strib
 sionis
 ipsi
 iume
 dit il
 sic ca
 bite
 in ist
 terpe
 eade
 tanc
 audi
 i. q. i.
 nis h
 Deo
 valet
 lech
 erat
 ues. C
 ta po
 & co
 per i
 dicu
 uatio
 rijs f
 stitu
 ment
 post
 iora
 Sequ
 sunt i
 pro si

oblationes eius comedent; & nil aliud accipient de pos-
 sessione fructuum suorum; dominus enim ipse est heredi-
 tas eorum, sicut locutus est illis: Itaq; sola tribus Leui, que
 clericos noui testamenti figurabat, decimis, & oblationis-
 bus, & sacrificiorū victimis pascebatur. legitur etiam Nu-
 meri c. xxxv. locutus est dominus ad Moysem in campe-
 stribus Moab; præcipe filiis Israel, vt dent leuitis de posses-
 sionibus suis vrbes ad habitandum, & suburbia eorum, vt
 ipsi in oppidis maneant, & suburbana sint pecoribus, ac
 iumentis. Et quia Leuitis decimæ erant concessæ, non de-
 dit illis vrbes ad dominandum, seu ad habitandum. ¶ Et 4
 sic constat, quod decimæ sunt de iure diuino, & sunt de-
 bita ex præcepto vtriusque testamenti, vt dicemus infra
 in isto capitulo latissime. Itaque sacerdotes pro populo in-
 terpellant, & peccata populi comedunt, quia suis precib⁹
 ea delent, atque consumunt: qui quāto digniores fuerint,
 tanto facilius in necessitatibus, pro quibus exclamant, ex-
 audiuntur, text. est multum notabilis in c. ipsi sacerdotes.
 i.q.i. quia exemplo bonæ operationis, & verbo prædicatio-
 nis homines corriguntur; & sic eis peccata dimittuntur à
 Deo. Et in epistola diui Iacobi, c. fin. legitur; multū enim
 valet deprecatio iusti assidua. Et dominus dixit ad Abime-
 lech per somnum nocte: Redde viro suo vxorem, (& vir-
 erat Abraham,) & orabit pro te, quia propheta est, & vi-
 ues. Genesis. xx. Sacerdotes ergo, quantum in se est, pecca-
 ta populi comedunt, cum sic laborant, vt illi cōuertantur,
 & compungantur. i. Petri. c. iij. legitur; Oculi domini su-
 per iustos, & aures eius in preces eorum. ¶ Et sacerdotes 5
 dicuntur familiares deo, quia persacros ordines eius fer-
 uitio familiarius mancipantur, deuotusque eis in ministe-
 rijs famulantur: hi enim in ordine Apostolatus sunt con-
 stituti, maxime Episcopi & sacerdotes, cap. in nouo testa-
 mento. xxi. distinct. hi enim sunt ministri Christi cum A-
 postolo, qui ait; ministri Christi sunt, & ego. Interpellant.
 orant. hi personam gerunt Moysi. Deuteronom. ca. v. ait,
 Sequester, & medius sui inter Deū, & vos. Vnde cōstituti
 sunt sacerdotes ad orandum, & offerendum hostias Deo
 pro se, & populo; vt in Leuitico cap. xiiij. Ideo oblationes
 quæ

quæ intra sanctam ecclesiam offeruntur, tantummodo
sunt sacerdotibus offerendæ, qui quotidie domino ser-
videntur, vt in cap. fin. x. q. j. & sanctus Thom. in secu-
da secundæ q. lxxxvij. artic. ij. Ideo ad eos pertinet diuina
dogmata, & sacramenta exhibere populo, & ea, quæ sunt
populi, puta preces, & sacrificia, & oblationes per eum de-
mino debent exhiberi, secundum illud Apostoli ad He-
bræ. ca. v. Omnis Pontifex ex hominibus assumptus per
hominibus constituitur in his, quæ sunt ad Deum, &
offerat dona, & sacrificia pro peccatis. Et sic oblationes
quæ à populo Deo exhibentur, ad sacerdotes pertinent.
Legitur etiam in c. viij. ad Hebræos; Omnis namque Pon-
tifex ad offerenda munera, & hostias constituitur; & hoc
c. ix. Apostolus ostendit excellētiā sacerdotij. Legit
etiam Ose. cap. iiiij. de sacerdotibus; peccata populi
comedent. id est, oblata à populis pro peccato suo. Itaque
solis sacerdotibus ex officio debentur oblationes, quæ
Deo offeruntur. vt dixi; & in veteri testamento pro-
buit dominus panes sanctos comedere filiis Israel, ma-
tantummodo Aaron, & filiis eius. & Apost. ad Corin-
thi. epist. j. cap. ix. ait; Quis militat suis stipendijs vnu-
quis pacit gregem, & de lacte gregis non manducat?
nunquid secundum hominem hæc dico? an & lex he-
non dixit? scriptum est enim in lege Moysi; Non alig-
bis os boui trituranti. Nunquid de bobus cura est Di-
os? An propter nos vtique hæc dicit? Nam propter nos
que scripta sunt: si nos vobis spiritualia seminamus
magnum est, si nos carnalia vestra metamus? Ne finis
quoniam qui in sacrario operantur, quæ de sacrario lan-
edunt; & qui altari deseruiunt, cum altari participantur.
dominus ordinavit his, qui euangelium annuntiant, de
euangelio vivere. Nam quis militat stipendijs suis? vt
dixi, quasi dicat, nullus. Omnia ista præsupponunt rela-
tiā. Proh dolor, proh dolor, proh dolor. & text. in cap.
cum secundum Apostolum. de præben. videbis, Itaque
clericī tenentur ex officio per locum à conuersis servare
altari, si vivunt exaltari. Tenentur etiā ex officio orare, &
nisi fecerint, peccant: quia transgrediuntur, vt dixi.

in titulo de horis canoniceis supra in isto Speculo. † Et an⁷
 residentia sit de iure diuino, vide supra in isto speculo in
 canonico. Et aduertant rogo; Nam tanto facilius, ut dixi, sa-
 cerdotes exaudiuntur, quanto apud Deum sunt dignos,
 res; ut in ea ipsi sacerdotes. j. quæ. j. Sed in missa duo debes
 mus considerare, scilicet ipsum sacramentum, quod est
 principale, & orationes, quæ sunt in missa prouiuis, & mor-
 tuis: quantum ad sacramentum ipsum principale, non mi-
 nus potest sacerdos malus perficere, quam bonus. & ita lo-
 quitur text. Augustini in cap. intra catholicam. j. q. j. de a-
 lio autem, scilicet fructu, aut efficacia orationum, non du-
 bium, quin fructuositat sit missa boni sacerdotis, quam ma-
 gis. Ideo dicemus de mente omnium doctorum, quod de
 Missa, ut dixi, possumus loqui dupliciter, aut quantum ad
 id, quod est essentialie in ea, scilicet confessio corporis, &
 sanguinis domini; † & sic a quoque dicatur missa, dum
 tamen sit sacerdos, & feruerit formam ecclesie, equaliter bo-
 nus est, quia opus operatum æqualiter bonum est, & virtu-
 olum, quia unum & idem ab omnibus sit: vel quantum ad
 id, quod est annexum sacramento, & quasi secundarium;
 volunt orationes, personales obsecrations, & deuotus &
 mundus affectu; & missa boni sacerdotis est melior, quia
 non solum habet efficaciam ex opere operato, sed ex ope-
 re operantis. Et hoc modo loquitur text. in d. c. ipsi sacer-
 dotes. i. q. i. Et cæteris paribus melius est audire missam bo-
 ni sacerdotis, quam mali. Itaque mali sacerdotes non sunt
 boni intercessores ad Deum iratum, ut Grego. in. c. j. q. v. j.
 sacerdotum enim est contra hostiles incursum orationum
 clypeo populum præmunire. Orabat Moyses, & vincebâ-
 tur hostes. Exod. c. xxvij. Sed malus sacerdos non potest
 sincere clamare ad dominum, nec manus leuare in cœlū.
 & Esai. cap. j. ait. Cum enim multiplicaueritis orationes ve-
 stras, non exaudiam eas, quia manus vestrae plena sanguini-
 s sunt. † Vnde non sunt apud Deum idonei intercesso-
 res quos deus odit, dicente Gregorio in c. in grauibus. iij.
 q. vij. Victimæ impiorum abominabiles Deo sunt, vota
 iustorum placabilia. Hinc est, quod scriptura dicit Gene-
 sis. iiiij. Respexit ad Abel, & ad munera eius; ad Cain vero
 & ad

& ad munera eius non respexit. Dona quippe iniquorum non probat altissimus, nec respicit in oblationibus eorum, nec in multitudine sacrificiorum eorum propiciatur peccatis. Item longe est dominus ab impijs, & oratione iustorum exaudiet: qui enim intercessores pro populo Deum parantur, ut sunt sacerdotes, necesse est, ut eis dignitatem bene vivendo mereantur, ut in capitul. ecce, xiiij. distinction. legitur etiam in c. hinc. eadem distinction. Hinc etiam superna voce ad Moysem dicitur in Leuitico, logo re ad Aaron, homo de semine tuo per familias, qui habuerit maculam, non offerat panes Deo, nec accedat ad ministerium eius. Item legitur; Qui accedunt ad me, sanctificatur, ne percutiam eos, scriptum est enim; sancti estote, quoniam ego sanctus sum dominus deus vester. ¶ Sed adhuc tendum rogo, quia orationes factae a malis sacerdotibus, siue praelatis nocent populis sibi subiectis: quando subditi ex certa scientia sibi malum, & conformem suis ministeribus praelatum, siue sacerdotem præponunt; præferuntur possint habere bonum: & tunc in veritate Deus irascitur. Itē quando ex negligentia minus dignum sibi præponuntur talibus etiam irascitur deus. Sed alias orationes talium sacerdotum, & prælatorum, licet sint peccatores, profundunt pro quibus sunt, si sunt in statu gratiae; quia orationes suum non innituntur meritis personarum orantium, sed meritis ecclesiae, quæ una, & eadem est, qualiscumque minister: puto tamen, ut superius dixi, de mente omnium doctorum, quod plus valeret oratio, si fieret per bonum ministerium; quia cum generalibus meritis ecclesia concareret specialis deuotio boni ministri: propter quod Milles (quæ non solum includit sacrificium, sed orationes præcedentes, & sequentes) plus valet, ut dixi, cum dicimus iusto sacerdote, quam cum dicitur a peccatorum, ita enim tenet Durandus in. iij. distinction. xlviij. Unde si aliquis in caritate existens, vel etiam discedens præcipiat sibi suffragia, valent viuo, vel defuncto; quamvis illi, per quos sunt, peccato existant: est tamen verum, quod magis valerentur in caritate essent; quia tunc illa suffragia ex duabus partibus meritoria essent. ita sanctus Thom. in. iij. & referit de

NT.
 iniquorum
 onibus, eorū
 propiciatur
 & orationes
 o populū
 vtrumq[ue]
 ce, xlii.
 ficitur His-
 tico; loquu-
 qui habu-
 dat ad m-
 e, sanctoru-
 estote, qui
 Sed ad
 cordonum
 uando m-
 em suis me-
 referuntur
 is iraferunt
 præposu-
 talium fac-
 rosunt his
 rationes in
 titutum, iu-
 luncu-
 e omni-
 per bonum
 s: concur-
 quod Mil-
 iones prae-
 dicatur
 ita exim-
 uis in ch-
 suffraga-
 s fuit, in
 alerent, a
 bus par-
 referre
 fidei
 fessus ille Cardin. Sancti Sixti in ca. i. xlii. distinet. Ita-
 que facerdotes, qui de decimis, & oblationibus viuunt,
 quanto digniores fuerint, tanto facilius in his, pro quibus
 exclamant, exaudiuntur: ideo aduertant quæsio, & aduer-
 tite gaudentes de patrimonio Christi, quia aduersarius no-
 stri diabolus, tanquā leo rugiens, circuit quærens, quem
 deuoret; præcipue autem vos domini mei curiales Hispani
 commorantes Romæ, ubi ego in præsentia vigeo, quæ-
 so animum aduertite, quia auctor iniquitatum gladius est,
 & scitote esse iudicium. Prosequendo materia præsentis
 capituli post longā digressionem dico, † quod orationes **ix**
 miliorū facerdotum, aut prælatorū factæ pro subditis exi-
 stentibus in peccato mortali nec prosunt facientibus, nec
 illis, pro quibus sunt: vnde dominus ad Hieremiam. cap.
 viiij. ait: Et tu, inquit, noli pro populo isto orare, quia non
 exaudiā te; transsumptiuē in c. prædixerat, de pœni. dist.
 i. vbi litera dicit: Ob duritiam cordis populi Iudeorum ne-
 ores pro populo hoc, quia non exaudiā te: sequitur tex-
 tus, & ad Samuelem: Usquequo lugēs super Saul, quia ego
 abieci eum? Sed tu intellige de peccatoribus impenitenti-
 bus, id est, habentibus voluntatem perseverandi in pecca-
 tis suis; & sic de peccatore, in quantum est peccator; quia
 si peccatores non exaudiēt Deus, frustra publicanus dixi-
 fit, Domine propitius esto mihi peccatori, & qui petit acci-
 pit, siue iustus, siue peccator: petit, & accipietis; quærite,
 & inuenietis; pulsate, & aperietur vobis. Matt. viiij. & Matt.
 xvij. Serue nequā, omne debitum tibi dimisi, quoniā ro-
 gasti me. Et, conuertimini ad me, & ego cōuertar ad vos.
 Scriptū est etiam; pœnitentiā agite. & Ioannes in canon.
 Si cōfiteamur peccata nostra, fidelis est, & iustus domin⁹,
 remittet nobis peccata nostra, & mūdabit nos ab omni ini-
 quiritate. Et dominus ad phariseos; Regnū dei intra vos est.
 & in Ezechiele legitur. c. xxxij. In quacunq[ue] die ingemue-
 rit peccator, vita viuet. & nō morietur. Nolo morte impij
 sed ut cōuertatur impij à via sua, & viuat; vt in d. c. xxxij.
 ideo necessario intelligem⁹ superius dicta de peccatore ha-
 bente ppositū manēdi in peccatis. Omnia ista sūt de mente
 omniū doctořū in d. c. i. xlii. dist. & Petr⁹ dixit in canon. j.
 cap.

cap. iii. Oculi domini super iustos, & aures eius in regno eorum. Et iterum, atque iterum moneo. Nam te Gregorius dicit; Mundus sacerdotibus plenus est, messe Dei rarus valde inuenitur operarius. Item multe sacerdotes, & pauci sacerdotes; multi in nomine, pauci in opere, xl. distincti. cap. fin. & ibi dicitur; Quicunque fiderauit primatum in terra, inueniet confusione in celo.

¶ Et ut calamum ad materiam decimarum vertamus, primis dicendum est, quod legitur in Leuitico. c. xxi. De cimas, & primitias tuas non tardabis offerre: hinc accedit prima origo decimarum; hinc prima fomenta decimorum Dei. postea autem in Leuitico. capit. fin. legitur; Omnes decimae terrae, siue de pomis arborum, siue de fructu domini sunt, & illi sanctificantur: omnium decimorum bouis, & ovis, quae sub virga pastoris transeunt, quae decimum venerit sanctificabitur domino; non abegit nec bonum, nec malum, nec altero commutabitur. Postero in libro Numeri. cap. xviii. legitur; Dicit dominus Aaron; omnes primitias sanctuarij, quas offerunt filii eis domino, tibi dedi; & filiis, ac filiabus tuis iure perpetui dixitque dominus ad Aaron; In terra eorum nil possidetis, nec habebitis partem inter eos: ego pars, & hereditas tua in medio filiorum Israel. Filiis autem Leui dedi omnes decimas Israel in possessionem pro ministerio, quo debeat mihi in tabernaculo foederis, ut non accedant filii eis ad tabernaculum, nec committant peccatum mortale, solis filiis Leui mihi in tabernaculo seruentibus portantibus peccata populi. Nihil aliud possidebunt decimorum oblatione contenti, quas in usus eorum, & necessaria separauit. Itaque sola tribus Leui, quae clericos novi stameti figurabat, decimas possidebat, ut superius dicit etiam Dominus; denuntia. & die Leuitis. Cum accepissemus a filiis Israel decimas, quas dedi vobis, primi decimorum offerte domino; id est decimam partem decimorum, & putabitur vobis in oblationem primitiorum, tam decimorum quam de torcularibus, & vniuersis, quorum accipit primas, offerte domino, & date ea Aaron sacerdoti.

qui offereris ex decimis. & in donaria domini, separabis
opima, & electa erunt cuncta. Hinc est principium deci-
marum, & initium cōcessionis decimae Leuitis, & per cō-
sequens ministris noui testamēti. Legitur etiam Numeri.
cap. xxxv. Locutus est dominus ad Moysēm; præcipe filijs
israel, vt dent Leuitis de possessionibus suis vrbes ad habi-
tandum, sicut cæteris fratribus; sed sola tribus Leui, vt su-
perius diximus, quæ clericos figura bat, decimis, & obla-
tionibus, & sacrificiorum victimis pasceretur. Et attendi-
mus, quia primo sacerdotium fuit translatum in Christum,
qui fuit de tribu Iuda, de Aarō, qui fuit de tribu Leui. Nā
primo sacerdotium erat apud illam tribum Leuiticam, ita
quod de alia tribu non poterant promoueri. Sed Christus
postea translulit in Petrum, & successores, vt per doctor. in
cap. translato. de consti. † Itaque post Christum dominum
a Petro sacerdotalis cepit ordo. c. in nouo. xxj. distinct. Le.
gitur etiam Deuteronomi. ca. xvij. Non habebunt sacer-
dotes & Leuitæ, & omnes, qui de eadem tribu sunt, partem
& hereditatem cum reliquo populo Israel, quia sacrificia
domini, & oblationes eius comedent: & nihil aliud acci-
pient de possessione fratrum suorum: dominus enim ipse
est hereditas eorum, sicut locutus est illis. Considerate ro-
go, quia repetiū omnes authoritates scripturæ sacræ in
materia decimaru; & sic post cōcessionem decimaru; om-
nes Leuite ingressi fuerūt ad ministerium tabernaculi, &
onera portanda, vt præceperat dominus Moysi. & fuerunt
annul octo millia quingenti octoginta. Vnde habetur nu-
meri. iij. Itaque in omnibus locis iam superius allegatis
generaliter mandatur omnibus laicis, vt de frugibus, & de
cunctis soluant decimas; nec obstant contraria, quæ pos-
sent opponi, vt per Panormitanum in Rubrica de deci-
mis, quæ causa breuitatis omitto. Sed miratur ibi Inno-
cen. de quibusdam nouis prædicatoribus oppositum asse-
ntibus, cum nullus sancctorum doctorum ecclesiæ dixe-
re oppositum; † & dico, quod omnes doctores ecclesiæ
conueniunt in hanc sententiam, vt decimæ de iure diuino
rebeantur. de beato Hieronymo habemus pulchrum tex-
tum in reuertimini ad me. xvj. quæ st. j. cuius verbasunt;

Kk k

Reuer-

Reuertimini ad me & ego reuertar ad vos, dicit dominus exercituū: & dixistis, in quo reuertemur? Si affligeremus Deum, quia vos configritis me: & dixistis in quo configimus te? in decimis, & primitijs: & ideo in penuria maledicti estis, & me configritis tota gens. Nunc suntur ordinem prophetæ; Quia mihi non reddidili decimas, & primitias, idcirco in penuria, & fame maledicti estis, & me vos supplantatis, siue defraudastis, eccentricus expletus est, & nihil in meos thesauros, sed in uestra horrea comportastis: & pro decimis, & primitijs, quæ perierant, vt a vobis darentur, ybertyatem possessionum vestrum, & omnem frugum abundantiam perdiditis; vatem sciatis hoc me irascente perfectum; quia fraudulenter me parte mea, horror, atque commoneo, vt inferni decimas in horrea mea, hoc est, in thesauros templi; & habent sacerdotes, & Leuitæ, qui ministrant cibos, & probant si non tantam pluuiam effudero, vt chatharactæ calidæ esse credantur, & effundam benedictionem meam, utique ad abundantiam. De beato Augustino euangelizamus pulchrum textum in cap. decimæ. xvij. quodlibet vbi litera dicitur decimæ tributa sunt egentium animarum quod si decimam dederis, non solum abundantiam etum recipies, sed etiam sanitatem corporis, & animæ sequeris: non igitur dominus Deus præmium postulat honorem: Deus enim noster, qui dignatus est totus decimam a nobis dignatus est recipere, non sibi, sed nisi dubio profuturam. Sed si tardius dare peccatum a quanto magis peius est peccatum non dedisse: De minimis dñe negotio, & de artificio redde decimas. Cum enim decimas dando, & terrena, & coelestia possis præmia promitti: quare pro avaritia dupli benedictione fraudans ibi est enim Dei iustissima consuetudo, vt si tu illi decimas non dederis, tu ad decimam reuoceris: dabis impio, quod non vis dare sacerdoti, tibi benefacere semper Deum paratus est, sed hominum malitia prohibet: decimæ enim ex debito requiruntur, & qui eas dare noluerint, ipsi alienas inuadunt, & quanti pauperes in locis suis, ipsi habitant, illo decimas non dante fame mortui forsan.

icit dominus affligeretur in quocunq; penitentia. Nunc feruntur, etiam de nouem partibus studeat eleemosinam dare pauperibus. Item beatus August. in capitu. maiores. decima sexta. quæstio. septima dicit: Maiores nostri ideo cōpys omnibus abundabant, quia decimas. Deo dabant, & Cesari censum reddebat: modo autem, quia discessione deuotio Dei, accessit indictio fisci: nolumus partiri cum Deo decimas, modo autem tollitur totum. hoc tollit fiscus, quod non accipit Christus. Et primitiæ debeat rectori seruienti in ecclesia pro officio fæderati. Numer. cap. xviiij. Itaque non seruienti, non debentur.

Item beatus Ambrosius in capitulo quicunque decima sexta, quæstione septima dicit: Quicunque recognouerit in se, quod fideliter non dederit decimas suas, modo emen det, quod minus fecit.

¹⁶ Quid est fideliter dare, nisi ut nec peius, nec minus aliquando offerat de grano, aut de vino, aut de fructibus arborum, aut de pecoribus, aut de horto, aut de negotio, aut de ipsa venatione sua? Item beatus Gregorius in capitu. quadragesima. de consecra. distinction. quinta dicit; Iubemur autem, & ab omnipotenti Deo omnium bonorum nostrorum decimas dare. Et de concilio generali habemus optimum textum in capitu. decima sexta, question. septima, vbi concilium sic dicit; Decimas Deo, & sacerdotibus Dei dandas Abraham factis, & Iacob promissis insinuat, & omnes sancti doctores commemorant. Item Gregorius in capitu. decimas. decima sexta. quæstion. septima ait, Decimas, quas in usum pietatis concessas esse canonica autho ritas demonstrat, à laicis possideri Apostolica autoritate prohibemus; sive enim ab Episcopis, vel Regibus, vel quibuslibet personis eas acceperint, (nisi ecclesiæ rediderint) ciant se sacrilegij crimen committere, & æternæ damnationis periculum incurtere. & Malachias propheta

Kkk 2 ait;

air, Inferte omnem decimam in horreum meum, vbi
bus in domo mea. Quod autem decima Episcoporum
sensu monachis licite tribuantur, beatus Hieronymo
mas Papae sribit in cap. quoniam. xv. questione. Quoniam
Quoniam quicquid habent clerici, pauperum etiam
mus illorum omnibus debet esse communes, suscep-
tione peregrinorum, & hospitum inuigilare debent: maxime
randum est illis, ut de decimis, & oblationibus ceteris
& xenodochijs qualiter voluerint, & potuerint. ful-
tuationem impendant: liberum est enim monachis, &
tualibus viris Deum colentibus, & timentibus decimam
oblationes, cunctaque remedia concedere, & de iure
in dominium illorum, & vsum transferre; nectam in
peribus paupertatem, quam religionem attendere. Ceteros
autem illos conuenire ecclesie stipendijs sustentari
bus perentum, & amicorum nulli suffragantur. Qui
cutem bonis parentum, & opibus sustenturi possi-
si quod pauperum est, accipiunt, sacrilegium proie-
currunt, & committunt; & per abusionem talium re-
sibi manducant, & bibunt.

17. Et hodie omnes religiosi predicatores profes-
aliqua verba, quæ postulunt subtrahere auditores à scien-
tia decimarum, sunt ipso facto excommunicati, vni-
mentina, cupientes. de penitentia; & iniungitireis, quod
confessionibus debeant facere conscientiam ipsi per-
tentibus de solutione decimarum: & si ex proposito
tunt, incurront grauem penitentiam, de qua ibi in textu. in
de gloss. notabi. in. c. j. de decimis. libro. vi. Et dicunt
Rubri. de decimis, etiam Panorm. quod non solum do-
mae prediales, sed etiam personales sunt in principio de-
re divino. Itaque dicimus, quod decima hodie necesse
sunt soluenda ex lege divina. Et textus in. c. in aliquo
de decimis, apertissime vult, quod illa lex divina edita
teri testamento. circa solutionem decimarum, sit hodie ne-
lio seruanda nouo testamento, quod est aperte contra illas. In
logos, qui tenuerunt, quod hodie decima in nouo testamento
in libertate ipsius constituta, ut sic non teneatur soluta-
non velit. Et dicunt doctores Canonistæ, & tales nos pro-
picio

rum, videlicet
eum, videlicet
culab hæresi fore, cum omnes doctores ecclesie, ut super-
iscoporum
sios recitauit, qui fuerunt sancti, & doctissimi viri, Grego-
ieronus, Augustinus, Hieronymus, Ambrosius, tenuerunt cō-
stitionem, ut visum est supra in præsenti capitulo. Et decimæ
personales etiam sunt de iure diuino. gloss. in. capitu. qui-
unque xvij. quæstio. septima. allegat. capitu. dicat aliquis.
min. quæst. v. ergo allego Genesis. capit. xijj. vbi post bel-
lum Abraham dedit sacerdoti Dei altissimi decimas ex
omnibus, quæ in bello capta erant, & in dicto capitu. dicat
aliquis, dicit gloss. quod decimæ antiquitus dabant Epis-
copo, ut eas diuideret, & vide Archidiac. in dicto cap. qui-
unque. & vide sanctum Thom. in materia decimarum, in
secunda secundæ quæst. lxxxvij. & ibi vide Cardinalem
doctissimum Caietanum. & ibi in quæst. lxxxvij. tractant
oblationibus, & primitijs.

Sed ista materia decimarum practicabilis, & utilis
videte doctor. in titulo de decimis, & primitijs,
& alijs oblationibus. & videte etiam in sexto. & in clemen-
tia. & ibi doctor, & ibi diffuse videbitis multa. & videbitis
Goffredum in summa, & etiam Hostiensem in sua sum- 18
ma. ^{ma.} Sed tenendum est, quod decimæ debentur de iure
diuino cù integritate, quia debemus stare interpretatio-
ne ecclesiæ, & summi pontificis, ut probatur, in capitu.
et venerabilem. qui filij sint legitimi. Sed sanctus Tho-
mas in opinione in secunda secundæ. quæstion. lxxxvij.
quod vbi de consuetudine non soluuntur, non peccant
non soluientes, nisi propter oblationem animi, ut si ha-
cerent anim obstatum ad non soluendum, etia si eccl-
esiæ præciperet, placet Abbati & alijs docto. & est sententia
die necesse est, quod decimæ non solu-
ment aliquod de iure diuino, & non solu-
ment ecclesarum, & clericorum, sed etiam pauperum, ut
maia decreta sanctorum patrum voce clarissima cla-
ment, & docent. Et ista est mera veritas, & ex supradicatis
tatur congruum responsum ad scripta per doctissimum
episcopum Abulensem in materia decimarum. Sed nō credo,
impie in diocesi sua prædicasset, decimas non esse soluen-
ta de iure diuino; sed de iure positiuo soluebantur.

Kkk 3 Sed

Sed si soluentes decimas noluissent foluere, vos domini mei Episcopi, & sacerdotes Christi, ex tempore dicetis, non potestis vos hegare solutionem decimarum, & desistere a solutione earum; quia decimæ sunt de iure diuino; & fuerunt a Deo concessæ Leuitis pro ministerio, quo seruiebant in tabernaculo fœderis. Itaque solis filijs Leui, ut dixi in tabernaculo Dei seruientibus, & portantibus peccata populi decimas dominus dedit, Numeri capit. xviii. Addetis etiam; ideo sola tribus Leui, quæ clericos noui testamenti figurabat, decimas possidebat de ordinatione Dei, & per consequens ministris noui testamenti decimæ debentur, quemadmodum debebantur filijs Leui. Sed soluentes decimas replicabunt, & optime; domini sacerdotes percussi estis ligone vestro, quia si sicut vos assuritis, decimæ sunt de iure diuino quod nos indubitanter concedimus; quomodo vos vultis vivere de patrimonio Christi, & ecclesiæ suæ, & de redditibus decimarum, non seruientes ecclesiæ, nec portantes peccata populi, ut in dicto capitu. xviii. Numeri. Ideo iudicio meo si totum fundamentum sacerdotij est asserre; nobis debentur decimæ de iure diuino, quæ debebantur filijs Leui. quia tribus Leui clericos noui testamenti figurabat, & necessario concedendum est quod residentia personalis sacerdotij est de iure diuino, ut superius diximus, per tex. in dicto capitu. decimo octavo Numeri. Et residentia erit in ecclesia vbi unusquisque habet titulum beneficij; & si habent plurimos titulos, & sic plura beneficia, legant capitu. trigesimum quartum. de pluralitate beneficiorum supra in isto meo speculo; & ibi optimam medelam inuenient. Et dilucidauit vnicie istam materiau residentiæ sacerdotij doctissimus ille frater Bartholomeus Carranea à miranda, instituti beati Dominici, in illa sua opulenta, & subtili controuersia, vbi per plura, & præclara sacrae scripturæ fundamenta concludit, necessariam esse residentiam personalem Episcopis, & aliis sacerdotibus, ut magis late in dicto libro dilucidatum est.

20. † Diximus superius, quod a beato Petro sacerdotalis cepit

cepit ordo, quia ipsi primo pontificatus in ecclesia Dei datus est, domino dicente ad eum; Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo ecclesiam meam, & portæ inferi non præualebunt aduersus eam. Et dabo tibi claves regni celorum. Hinc ergo ligandi, soluendi potestatem prius accepit a domino, primusque ad fidem populum suum prædicationis virtute adduxit, verboque instituit, ut in dicto capitu. in nouo, vigesima prima distinctio. Et veradicatus præminentiam Petri dilucidemus, notate, quod in capitu. xvij. Matth. dixit dominus discipulis suis; Quem dicunt homines esse filium hominis? At illi dixerunt; Alij Ioannem Baptistam, alijs autem Heliam, alijs vero Ieremiam, aut unum ex prophetis: dicit illis Iesus; Vos autem quem me esse dicitis? Respondens autem Simon Petrus dixit: Tu es Christus filius Dei viui. Respondens autem Iesus dixit ei: Beatus es Simon Bariona, quia Caro, & sanguis non reuelauit tibi, sed pater meus qui in celis. Etego dico, quia tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo ecclesiam meam, & portæ inferi non præualebunt aduersus eam: Et tibi dabo claves regni celorum, & quocunque ligaueris super terram, erit ligatum, & in celis, & quocunque solueris super terram, erit solutum, & in celis. Istaclaves non sunt materiales, sed potestatis, ¶ Et potestas spiritualis est duplex, vna discernendo peccatum a non peccato. Alia est potestas admittendi ad regnum, & excludendi, secundum verum iudicium præhabitum, quia debent indigni excludi, & digni recipi: ideo expone: quocunque ligaueris, id est, quemcunque a regno excluderis, seruato debito clavum, erit approbatum a Deo. Et quocunque solueris, erit solutum, id est, admisum a Deo: hinc Petrum fecit caput super alios Apostolos.

¶ Diximus superius, super hanc petram ædificabo eccliam meam, id est, super petram, quam confessus fuit Petrus, id est, super Christum: sed intellige, ut dixi, in capitu. supra in isto speculo: quia, bi sunt bene dilucidata verba, tu es Petrus, & super hanc petram, &c. Postea vero Matth. xvij. loquente Iesu discipulis suis dixit illis:

Kkk 4

Amen

Amen dico vobis, quæcunque alligaueritis super terram, erunt ligata in celo; & quæcunque solueritis super terram, erunt soluta & in celo. Post passionem vero, & resurrectionem expresse contulit omnibus Apostolis hanc potestatem dicendo, Ioannes xx. Sicut misit me pater, & ego mitto vos: hoc cum dixisset, insufflavit, & dicit eis: Accipite Spiritum sanctum, quorum remitteritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt. Et addendum quod Petro tradebat, ut capiti, dixit ei secundum. Ioannes xxij. Simon Ioannis dicit ligis me plus his, dicit ei, etiam domine, tu scis, quia amo te. Dicit ei iterum; pasc agnos meos. Dicit ei tertio, Simon Ioannis amas me: cotratus est Petrus, quia dixit ei tertio, amas me, & dixit: Domine, tu omnia nossi, tu scis, quia amo te. Dicit eis Iesus; Pasc oves meas. Et notate, quod Petrus fuit examinatus de dilectione Dei per illa verba geminata, diligis me, quasi expresse dicat; ille, qui eligitur ad officium praetorius, debet deum diligere praeter ceteris. Legitur etiam Luce xxij. Ait autem dominus, Simon, Simon, ecce Satan aspettiuit vos, ut cribaret, sicut triticum; ego autem rogaui pro te, ut non deficiat fides tua; & tu aliquando conuersus confirma fratres nos. In ascensione vero potestatem prius promissam, & traditam dando executionem confirmauit, dum dixit, Matth. vltim, Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eas in nomine patris, & filii, & spiritus sancti, docentes eos seruare omnia, quæcunque mandauit vobis. Et ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi. In festo vero Pentecostes, quæ prius tradiderat, per missionem spiritus sancti confirmauit. Et primo dixerat omnibus discipulis, vos manete in civitate, donec induamini virtute ex alto. Itaque ex his omnibus potest colligi, quod potestas fuit data Petro, sed non solum Petro, & sic Papæ duntaxat, sed omnibus Apostolis representantibus totam vniuersalem ecclesiam; ita quod hæc potestas est penes totam ecclesiam vniuersalem; debet tamen hæc potestas explicari per Papam, tanquam per caput. Alij tamen explicant secundum ordinationem Papæ, bonus, & optimus textus ad hoc in c. ita dominus. xix.

distinctione dicto capitulo in novo. xxij. distinctione. xxvij. q.
in capitulo manet. & in capitulo noua de poenitentia. & remis-
& in capitulo. i. §. vna. de summa trinitate, & fide catholica.
& vide capitulo. i. supra in isto speculo, ubi multa dixi de po-
testate ecclesie, & de potestate plenissima sacri summi Ro-
mani Pontificis, & adde ista, quae in isto capitulo explana-
ta sunt ad dictum capitulo primum, quae in principio
scriptum de potestate Papae, ubi potes videre multa ne-
cessaria, & utilia. Sed ceteri Apostoli, ut dixi, cum Petro pa-
tiori consilio honorem, & potestatem acceperunt, ipsi unq;
principem eorum esse voluerunt, ut in dicto capitulo in no-
vo. xxij. distinctione. & in capitulo. ad Gala. † Itaque Petrus 23
maior fuit in administratione, ut in c. puto. ij. q. viij. Et in-
ter Apostolos ardentissime fidei inuenitur Petrus; & post
Christi ascensionem primo prædicavit Petrus, & conuer-
tad fidem tria millia, Actuum. ij. cap. & crevit numerus
credentium ad prædicationem Petri, ut capitulo. iiiij. Actuum
Apostolorum. Et factus est numerus virorum quasi quinq;
millia, ut in dicto capitulo. iiiij.

Decretis ergo Romanorum pontificum, & sacris cano-
nibus conciliorum ecclesiastica negotia terminantur. Mi-
nistrorum vero sacerorum canonum, & decretorum Pontificu-
m sunt summi pontifices, & infra presules, quorum institu-
tio est in veteri testamento inchoata, & in novo testamen-
to plenius consumata, ut dixi supra. Summi etenim Pon-
tifices, & minores sacerdotes a Deo suot instituti per Moy-
sen, qui ex præcepto Dei Aaron in summum Pontificem,
filius vero eius vnxit in minores sacerdotes.

Et sic videtur ex loco isto. quod Moyses fuit sacerdos, 24
sed non summus, quia Aaron fuit primus summus sacer-
dos, cum vnxerit sacerdotes: & idem dicit Innocentius in
cap. solite. de maiori. & obedient. sed contra, homicida fu-
it, ergo non potuerit esse sacerdos, ut xxij. quæstio. iij. ca.
non inferenda. dic, ut in capitulo. xxij. distinctione. quod olim
sacerdotes bene erant homicidae, ut ij. q. viij. c. Nos si in co-
petenter. Sed Dauid primo fuit prohibitus construere te-
plum, quia vir sanguinis erat. de consecra. distin. j. ca. j. Sed
mirum est, quare hoc dictum est, quia ut diximus, Moyses

Kkk 5 fuit

fuit homicida, & consecrauit ecclesiam, vt in d.c.j. de con-
 fscr. dist. j. Ad hoc dicas, quò licet Dauid fuerit inuenerit
 testamento, fuit tamen præfigurator noui testamenti, vt in
 c. quod autem. xxxij. q. j. ideo in figura istius temporis di-
 etum est ei, non ædificabis mihi templum, quia virtus
 guinis es; & est argumentum à minori; si enim propter hu-
 micidium repulsus fuit à constructione templi, multo po-
 tius à ministerio tēpli. de hoc dixi in sermone Episcopali,
 25 quādo scripsi de sacratissimo sacramēto Eucharistie. Ia-
 notabis, q̄ Petrus ante passionem fuit Apostolus, sed post
 passionem fuit Pastor creatus per illa verba; si diligis me,
 pasce oves meas, vt iam dixi, Ioannes xxj. & videbis ter-
 & docto. in. c. significasti. de electio. & vide supra in isto
 Speculo. c. j. Cum ergo Moyles elegerit sacerdotes in vero
 i testamento de ordinatione Dei, & Dominus in nouo
 stamento; quia vt diximus, in nouo testamento post Chri-
 stum dominum à Petro sacerdotalis cepit ordo, vt in d.c.
 in nouo. xxj. dist. de Apostolis autem quando fuerunt con-
 scretati, non legimus; dicunt tamen quidam, quod in cœ-
 domini, quando dictum est eis; hoc facite in meam com-
 memorationem. c. in Christo. de consecrat. dist. ij. Alij, ei
 dictum est eis; Ite, baptizate omnes gētes. Matth. vli. Sed
 de Paulo, & Barnaba habemus text. in. cap. Quod di. lxxv.
 dist. vbi probatur, quod Episcopi semper debent consécra-
 die dominico, more Apostolorum, qui de mandato domi-
 ni imposuerunt manus Paulo & Barnabæ, quia eodem die
 dominus resurrexit; & in hac die mundus sumpsit exordi-
 um per resurrectionem, & mors interitum, & vita acceptum
 principium: & de Iacobo, habemus text. in. c. porro. lxxv.
 dist. vbi litera dicit; porro & Hierosolymitanus primus
 Archiepiscopus beatus Iacobus, qui iustus dicebatur, &
 secundum carnem frater domini nuncupatus est, à Petro,
 Iacobo, & Ioanne Apostolis est ordinatus, successoribus
 26 suis formam dantibus. † videlicet vt minus, quam à mu-
 bus Episcopis, reliquisque omnibus assensum præbentibus
 nullatenus Episcopus ordinetur, vt dixi in c. viij. se-
 pra in isto Speculo; vbi dixi de hoc. & vide etiam in c. j. &
 de excellentia beati Petri die, vt in dicto ca. j. supra in illa

peculo. & vide optimum text. in c. quis nesciat. xj. dist. vbi
 litera dicitur. Quis nesciat, aut non aduertat, quod a principi-
 o Apostolorum Petro Romanae ecclesiae traditum est, ac
 nunc usque custoditur ab omnibus deberi seruari, nec suis
 perduci, aut introduci aliquid quod auctoritatem debeat
 generalem aliunde accipere, vel exemplum; præterim
 cum sit manifestum in omnem Italiam, & Galliam, Hispaniam,
 & Africam, atque Siciliam, insulasque interiacen-
 tes, nullum instituisse ecclesiæ, nisi eos, quos venerabilis
 Apostolus Petrus, aut successores eius constituerunt sacer-
 dotes. Legant autem, si in his prouincijs alius Apostolus
 inuenitur, aut legitur docuisse: quod si non legunt (quia
 nusquam inueniunt) oportet, eos hoc sequi, quod ecclesia
 Romana custodit, a qua principium eos accepisse non du-
 bium est. Dixi superius, et alius eius mandato, ut Paulus.
 Nam Petrus Paulo dedit licentiam prædicandi autho-
 ritatem Dei, dum dixit Dominus, segregate mihi Paulum,
 & Barnabam, ut in cap. quod die lxxv. distinction. & ibi di-
 cit gloss. quod dominico die in mane potest quis ordinari
 in facerdotem, & eadem die hora tertia in Episcopum. &
 Paulus in Hispania prædicauit, ut in cap. xv. ad Roma. &
 ibi Dionysius. & vide Nicolaum de lira in cap. xxiiij. Mat-
 thei. Et quia in isto capitulo multa scripsimus de decimis,
 dico, t quod decimæ debent diuidi in quatuor partes, ²⁷
 una Episcopo, alia pro fabrica, alia pro pauperibus, alia
 pro clericis. cap. concessio. cap. quatuor. cap. de redditibus.
 vii. quæst. ii. cap. i. xxv. quæst. i. & de hoc in. cap. vii. supra
 in isto speculo. & ut multoies dixi, Episcopi tenent locum
 Apostolorum. capit. in novo testamento, vigesima prima
 distinction. capitulo. videntes. xij. quæst. prima. Et omnes sa-
 credotes quo ad sacramentorum disputationem. ibi gloss.
 & docto. sed Episcopi quo ad dignitatem. sed tu vide cap.
 primum supra.

DE